

FEJÉRMEGYEI NAPOK

Előfizetés árak

Helyben:		Videken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1:50 K.
1 évre	3 K.	1 évre	4:50 K.
1 évre	6 K.	1 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjazás szerinti.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

Nemes vármegye

és egyházmegye, rajtatok van most a sor. A ti lelkes, hazafias községetekben indul meg most a gyűjtés a háborús jótékonyág egyik legszebb intézményére, a hadiárvaházra, amelynek ormán a magyar katolicizmus vezércsillagának fényes neve fog tündökölni. Az áldozatos tervhez, az árvák palotájához az egész ország hordja ugyan a köveket, a maltert, a homokot, az ablakramát, a tetőt, az első fuvarosoknak azonban a nemes vármegyének és egyházmegyének kell lennie a történelmi központtal, Székesfehérvárral. Nekünk kell tennünk a legtöbb kocsfordulót, nekünk kell a legtöbb követ egymásra rakni, mert a hadiárvaház ügye az ő ragyogó felírásával minket érdekel legközelebről.

Azt akarjuk, hogy a nemes vármegye földjébe assák a fundamentumot, azt akarjuk, hogy az ország árvái a fejérmegyei napsugarban sütkezzenek, hogy ezek a kis apátlan lelkek itt sűrűgjenek-forogjanak köztünk, mindenkor lássuk az arcukat. Az árvaság bánatos felhőit mi akarjuk elhességetni körükből. Talán az egész ország természetesnek tartja a mi kívánásunkat, de ugy-e bár az egykor királyokt koronázó város és nagy történelmi múlttal dicsekvő vármegye az ő magyaros önértével el sem fogadná ezt a nagy ajándékot, ha elsősorban nem járulhatna hozzá.

Nekünk kell a dr. Prohászka Ottokár hadiárvaház, de hozzá is járulunk teljes erőnkkel. A gazdag bankót ad, a szegény állért, mindenki ad valamit, mert mindenki el akarja mondani, hogy én is áldoztam a hadiárvaházra.

Ez a gondolat és büszke önérték járja át a nemes vármegyét és egyházmegyét, amikor megkezdi a gyűjtést a világ-háború árváinak házára. Fejérmegye latifundiumos vármegye, az adományának is latifundiumosnak kell lenni.

Dr. Prohászka Ottokár hadiárvaház.

Harctéri testvéreink a dr. Prohászka Ottokár hadiárvaházért.

A hosszú háború alatt már sok címen vettük igénybe a mi áldozatos szívű közönségünk jóságát. A Fejérmegyei Napló a hadjótékonyág minden formájában részt vesz és bármelyik jótékonyágra is gondolunk, mindegyikre tekintélyes összeget tudunk egybehozni. Nem volt azonban egy gyűjtési akción sem, amelyben a mi derék 17-es honvédeink és Hindenburg bakáink részt ne vettek volna. Minden mozgalmunknál százával küldték koronáikat, hogy bánatot, szenvedést, nyomort enyhítsünk, a háború itthoni sebeit gyógyítsuk.

A Fejérmegyei Napló most a dr. Prohászka Ottokár hadiárvaház ügyében fáradozik, arra iparkodik a jószevek filléreit egybehozni. Tudtuk előre, hogy a mi derék katonáink ebben a mozgalmunkban is résztvesznek, hogy hozzánk küldik a lenung pénzüket, ha elolvassák a Fejérmegyei Naplóból a harcstéren, ahová naponként százával küldjük, a hadiárvaházért történő akciókat. Nem csalódtunk. Kisebb adomány már több érkezett. Ma jött meg az első nagyobb összeg a következő levél kíséretében:

Tekintetes Szerkesztőség!
Kilencedik hónapja már, hogy a 17/V. népi. gyalogzlj. kitartóan és rendületlenül védelmezi édes hazánkat a kegyetlen orosz csorda betörése ellen. — Még csak néhány hónappal ezelőtt is elkeseredett harcai kellett megmutatnunk, hogy utolsó csepp vérünket is feláldozzuk, de nem tűrtük, hogy hazánk területén ellenség vessen meg a lábát. — Harc természetes veszteség nélkül nem lehet! Fájó szívvel gondolunk elesett bajtársainkra, kik utolsó leheletig küzdöttek édes hazánk dicsőségéért. De nemcsak elesett bajtársaink fáj a mi szívünk, hanem az ott-hon maradt szegény árvákert is, akik a közeledő karácsony ünnepe az öröm helyett fájdalommal zokogása törnek ki, mert végkép elköltözött közülük az, ki máskor ez ünnepe a csillogó karácsonyfa hozatalával oly boldog és vidám várasolta. Szegény-kis árvák vigasztalódotok, mert félve őrözt drága kincsetek az édes jó atya „Hazájáért és Királyáért” áldozta életét. Majd a jószevű emberek jótékony kezei letörlik arcotokról azokat a fájdalmas könnyeket, amiket oly gyakran hullaitok.

Mi is a 17/V. népi. gyalogzlj. II százada összeraktuk filléreit, hogy azt a Dr. Prohászka Ottokár hadiárvaházunk elküldjük. Azért kérménk a tekintetes Szerkesztőséget, hogy ezt a kis összeget rendeltetési helyére juttatni szíveskedjék. — Maradunk a tek. Szerkesztőségnek hazafias tisztelettel, a 17/V. népi. zlj. II. százada. Lakner György népi. hadnagy, velencei kántortanító.

Az adakozók névsora: Dr. Frankl Pál főhadnagy 2 K. Lakner György hadnagy 5 K. Pákozdy Lajos törzsőrmester 5 K. Dobránszky Sándor hadapród, 2 K. Sipos István 3 K. Bakós József, Biró Ferenc, Czilahó Lipót, Cseszko István, Csonták József, Egyed József, Éliás Adolf, Herzl Ignác, Krausz Miksa, Mezretzky Ignác, Popov Zsarkó, Rákosi Lajos, Radoszavkity Szlavkó, Szretkyov Vladetta, Veisz Zsigmond 2—2 K. Albert Miklós 1 K., 90 fill. Alföldi István, Balla István, Béda Sándor, Buchert János, Csanádi János, Dimitrijevitj Péter, Eiler Mátyás, Fehérvári Géza, Grozdity Milán Györe János, Hajdók István, Héjji Ferenc, Keltz János, King Károly, Konce József, Királ József, Lepesnyí József, Medgyesi András, Messzinger Péter, Mező Sándor, Miksics József, Nagy István, Ninkov Vitályos, Pajty Bóza, Pesity Csedomir, Ragadály György, Reitenbacht Bálint, Réger Mihály, Rideg József, Roszkop József, Szabó M. Lajos, Szijártó Ferenc, Tóth Gyula, Varga Ferenc, Zveity Sztanomir, 1—1 K. Kopilovics Ignác 90 fillér. Streitenberger Henrik 80 fill. Gasparik Jakab, Király Mihály, Tieferteller Jakab, 60 f. Kesánszky Uros, Szlika János, Tóth János, 50—50 fill. Bächer Henrik, Bögyös József, Csárnity Lázár, Csavajda Jakab, Fung János, Gosztonyi József, Hárdi Lukács, Hutzl Antal, Kohanez József, Kovács Ferenc, Magyar József, Markovics András, Németh István, Piszikai György, Pötroc Sándor Simon Jozsef, Sváger, Ferenc, Szabó János, Ulicza János Vecsi István, Weisenburger Mihály 40—40 fill. Alexa László, Csira János, Fehér István, Grozdics Péter, Gyalus Mihály, Hauszmann Henrik, Heinek János, Horvát János, Kaszás János, Kis Imre, Makjai József, Rosta János, Russ-Gligor, Sótönyi János, Spildener János, Vajda István, Vörös István, 30—30 fill. — Borbély József, Dupp Péter, Elekes Béla, Farkas Tódor, Katona István, Klopfer Ádám, Menyhei Sándor, Morvai Pál, Mucsa Konstantin, Nikova János, Ódor István, Podurán Gábor, Süll

József, Szintai Ferenc, Vince István, Vlach István, Vialokin Dusan, 20—20 fill. Bursa János, Dirlea Simon, Morár János, Pap Gábor, Fogor László 10—10 fill. Összesen 106 K., 30 fill.

A harcstérről a mai postával még a következő adományok érkeztek a hadiárvaházra: Námessy Andor 17. h. gy. hadapród II. zlj. 10 K., Juhász Endre 17. h. gy. e. hadapród, II. 10 K., Kovács Pál 17. h. gy. e. zászlós II. zlj. 15 K., Rosta István 17. h. gy. e. zászlós II. zlj. 20 K., Angyalosy Árpád 17. h. gy. e. százados II. zlj. 20 K.,

A Hindenburg-bakák hetilapja a lövészárkokban 50 koronát küldött a nemes célra. Derék harcstéri laptársunk mindennemű hadijótékonyágban előjár. Szerdahelyi István 17. h. gy. e. hadapród II. zlj. 10 K., Gans Lajos 17. h. gy. e. zászlós 10 K., Györfly István 17. h. gy. e. hadapród II. zlj. 10 K., özv. Szalai Péterné (Széchenyi utca) 4 K.

Hétfő délig a következő gyűjtővek érkeztek be a gyűjtőbizottság pénztárához, Baranyay Lajoshoz: Dr. Varhanek Ferencné és Hartl Jenőné (Palotai utca a Nagy Sándor utcától), dr. Szabady Józsefné és Véber Károlyné (Megyeház utca), Peék Károlyné (Salétrum utca), Vignyázó Irméné és Korniss Boldizsárné (Gyümölcs utca), Sárkány Pannika és Pásztori Etél (Nádor utca), Szeib Istvánné és Konrád Kálmánné (Fazekas u.), gyűjtőive, Csucs Janka és Számer-Rózsagyűjtőive dr. Kall Antal gyűjtőive (Törvényház), Mészáros Sándorné és Nagy Alfonzonné (Árpád u.), Posch Teréz, Langmár Panni, Kálóczy Rózi, Fekete Katalin gyűjtőive (Burtelep és Almásy telep).

A gyűjtőivek folytatólagos kimutatása és nyilvános elszámolása a következő:

Galbavy Jánosné és Pintér Gyuláné gyűjtőive adakoztak: (Selyem u.)

Galbavy János 10 K., N. N. 1, Salwart Róza 1 K., Fuchs Józsefné 60 f., özv. Véh Ignácné 20, özv. Győrki Jánosné 20, N. N. 1 K., Mózér Károlyné 1, Fodor Sándor 1, Kulín Karolin 1, Németh József 1 K., Esztergályos József 20 f., özv. Csér Istvánné 20, Bernát Istvánné 20, Cser Irméné 20 f., Csöngedy Julia 1 K., özv. Metykó Károlyné 1:20 K., Polányi Istvánné 60 f., Fodor Pap Józsefné 20 f., Májér Téréska 40, Király Mária 40, Singer Simon 50 f., Proposzt

Emilia 1 K., Vida Ferenc 1 K., Metykó Teréz 60 f., N. N. 40, Egyed Mihályné 22 f., id. Egyed Mihályné 1 Szeit Istvánné 1 K., Kovács Jánosné 3 K., öz. Virág Istvánné 20 f., Löke István 10 f., Reveland Józsefné 1 K., Mihályi Ferenc 10 K., N. N. 20 f., Korádi Jánosné 80, Vadász István 20, Szabó Györgyné 40, Ohr Flóra 60, Tóth Györgyné 20, Pálkovic Istvánné 20, Lizi Ferencné 34, öz. Józsa Jánosné 20, Vadász József 60, Józsa Jánosné 20 f., Tóth Jánosné 1 K., Maizer István Valdhauser Mór 20, Pap Ferencné 20 f., Kis Istvánné 1 K., Pallag Mária 2, öz. Máté Józsefné 1 K., Tésits Mihály 20 f., Magyaródi Anna 40, Markus József 40 f., Hammer Ignác 1 K., Pintér Lajos 5, Kozáry Viktoria 1, Pintér Gyula 10 K., összesen 7026 K.

Roszberger Ilona gyűjtőívén adakoztak (Bodajk).

Marsovszky Camilla 10 K., Andocsy Ferenc 5, Szabóné 1, Baróty 1 K., Horváth József 40 f., Papp Mór 40, Forhecz Sándorné 30, Mero József 20, Hermann Ferenc 20, Rendek István 20 f., K. K. 1 K., Czermann J. 2, Czermann Ignác 2, Weltner Armin 2, Mardli Mátyás 2, Földesné 1, Vanyai 1, Ráfi 1, Csernay Adolfiné 2, Godny 2, Sulák Ferenc 2, Laszicz Lóránt 4 K., összesen 4070 K.

Tremkó Bözsi és Kostyelik Juliska gyűjtőívén adakoztak: (Szögyény Marich utca).

Marschall Lajosné 10 K., Ker. Fogy. Szöv. 4, öz. Lövy Jakabné 1 K., N. N. 70 f., N. N. 40, Frey Géza 60 f., N. N. 1 K. Freut Miklósi 1, Kaltenecker-Mártonné 15, N. N. 1, Gamsz János 1, Schmech

Mariska 5, Dittrich Ede 2, Schundig József 2, Keresztes Zsigmond 2, Bomeny István 2, N. N. 1, N. N. 5, Kovács Antal 3, Tremkó Erzsike 3, Máté Ferencné 5, N. N. 1, Tar Pál zászlós 10 K., összesen 7480 K.

Gáspár 2 K.
Kedves kis verset kaptunk egy előkelő hölgytől, amelyben az árvákért, a hadiárvaházért ritmusol. A kiserő levélben azt írja, hogy mivel most gyengékedése miatt nem tudott a mi lelkes hölgy táborukban, aktív részt venni, küld egy kis „kortes nótát, amely a következő:

Az árvákért.

A szegény nő két fillére
Szaranyal ért fel;
Jézus maga mérlegelte
Az Ő szent kezével.

Mit áldott, szívből adta,
Szeretete éggett.
Az Ur meg is jutalmazta,
Örök példakép lett!

Kövessük őt nagy és kicsi,
Szegény úgy mint gazdag.
Szívből, igaz szeretettel.
Adja ki mit adhat!

Csütörtökön délután 4 óra-
kor a ciszterciák főgimnáziuma
dísztermében érkeztet lesz,
amelyre a gyűjtőhölgyeket a
bizottság tisztelettel meghívja.
Ezen érkeztet lesz a végel-
számolás a hölgyek gyűjtésé-
ről.

Talált ezüst nyaklanc. Ezüst
női nyaklancot érmekkel együtt
talált egy uri leány s azt szerkesz-
tőségünkbe helyezte lététbe. A jog-
sos tulajdonos jelentkezze a Fe-
jérmegyei Napló szerkesztőségében,
ahol a talált nyaklancot átveheti.

Hindenburg-hősök.

Bader Ferenc zászlós juntus
19-én Wielkopolénál az erősen
kiápitett orosz állások elleni
támadásban tüntette ki magát
különös bátorságával és példa-
adó vitézségével. A nagy ágyu,
gépfegyver és gyalogságítúben
előrement, embereit buzdító
szavaival bátorította, s vitéz
magatartásával embereit hason-
lóra serkentve szakaszával elérte
az ellenség előtti drótsövényeket,
ahol megmutatta a drótsövény.
elvágsát, mire emberei is meg-
tevéen ezt, az ellenséges állásokat
rohammal elfoglalta.

A főlelmet nem ismerő, bátor
magatartásával mindenkor fel-
tűnő zászlós, a nagy ezüst
vitézségi éremmel lett kitűn-
tetve.

Gáspár Sándor zászlós Zama-
downál június 13-án a rábizott
szakasz ügyes vezetésével tűnt
ki, s midőn az első tüzvonalba
ért, ott a legnagyobb rendet
helyreállította.

Wielkopolénál június 19-én
az ezredtartálékában a legna-
gyobb ágyu és gépfegyvertűben
előre kuszott a tüzvonalba, s
ott tájékozta magát a helyzetről,
majd ismét hátramenve, előre-
hozta embereit, úgy hogy a
tüzvonalt embereit is magával
ragadva, behatolt az ellenséges
állásokba.

A bátor szakaszát ügyesen
vezető zászlós a nagy ezüst
vitézségi éremmel lett kitűn-
tetve.

Kloaka Magyarországon.

Bennünket, szegény „klerikáli-
sokát” rendszeren ki szoktak gú-
nyolni, leszoktak-sajnálni, ha elég
merészek vagyunk konstatalni azt,
hogy Magyarországon nincs min-
den rendben. Maradiaknak, közép-
koriaknak, arzenoszököknek, szem-
forgató farizeusoknak, a derűt vi-
dám élet feketemáju ellenségeinek
neveznek, ha szóvártászik azt a
sok szennyet, piszkot, mocskot,
ami ebben a szerencsétlen ország-
ban burjánzik, mint a gaz, nő,
mifl a dudva, terjed mint a pestis
és megsemmisítéssel fenyeget
mindent, amit eddig szentnek,
tisztának tartott az emberiség.

Ugy látszik azonban, lassan ki-
nyílnak a még némileg tisztességes
érezű emberek szemei s egymás
után hallatszának a hangok a ve-
lünk ellenköző táborból is és kon-
statálják, hogy ez nem lehet így
tovább. Mert egy nagy lebujsz
egész Magyarországon.

Abban a szerencsés helyzetben
vagyunk, hogy a jelen alkalom-
mal egy elfoglultnak, maradinak,
ösdinak éppen nem mondható he-
lyen megjelent írásra hivatkozha-
tunk, mely miennkel örendetesen
azonos felfogást hirdet. *A szabad-
kömives Világ* december 9-iki szá-
mában olvassuk szóról-szóra az
alábbi levelet:

— *A Folies Caprice-ban*. Kap-
tuk az alábbi sorokat: Igen tisztelt
Szerkesztő ur! Bár tudom, hogy a
Világ, melynek én is *al-
landó olvasója vagyok*, nem fog-
lakozik az éjjeli mulatóhelyek ir-
dalmával, mégis szükségesnek tar-
tom valamire felhívni a Szerkesztő
ur figyelmét. Tegnap, német vendé-
geim lévén, olyan helyre akartam
menni, ahol német nyelvű elő-
adásokat is tartanak. A válasz-

TÁRCA.

A mozirol.

II.

Hogy szükséges a mozikérdést
megoldanunk, abban sokan igazat
adnak, de hogy lehetséges-e, azt
nem hiszik.

Pedig nem olyan nehéz mozi-
létesíteni. Három kérdésen mulik:
van-e pénz, van-e film, van-e publi-
kum?

Ami a pénz kérdését illeti, ez
kisebb helyen nem lényeges. A
„Pathe-kok” cégnél Budapesten
(Podmaniczky-utca) 500 koronánért
kifogásanul működő mozigépet
kapni, sőt — ahol villamos áram
nincsen, — a gép maga dynamo-
géppel van felszerelve. Egyszerű
kézhajtással a kellő fényt fejleszt-
jük és a filmet tekerjük. A hozzá
való fényezett ernyő 20 korona. A
képek nagysága közepes. terembe
elég nagy.

A képek gyönyörűek, nem re-
megnek, a fényvisszaverő ernyőn
sokkal tökéletesebbet lehet produ-
kálni, mint nagy mozik fehér er-
nyőjén.

Ezt a csekély befektetést akár

valamelyik egyesület, akár maga a
lelkész megteheti. Annál is inkább,
mert csekély beléptidijából. hova-
hamar megtérül. E sorok írja 20
filléres beléptidijából 10 előadás-
ból tisztázta a kiadásokat. A hoz-
závaló filmek egy sorozata (6 drb.)
a postaköltséggel együtt 9 K 50
fillérbe kerül.

Minthogy ezt a kis gépet (súlya
12 kilogramm) minden előadás
után haza lehet vinni, akár egy kis
irógépet, azért bármely nagyobb
helyiséget fel lehet használni.

Ha még a fiatalságot egy-két
énekre tanítjuk, jó magunk pedig
rövid, élvezetes előadást tartunk,
pompás gyűlések lehet rendezni.

Nagyból mozik ugyan több
gondal járnak; állandó helyiség
kell, bizonyos tüzrendészeti szá-
bályokat kell betartani, a filmek
kölcsonzési díja magasabb, de az-
tán a bevétel is annak arányában
több. Egyik kollégámnak nagy
mozija 2600 lakosú községben
előadásoknál 40—50 korona tiszta
jövedelmet mutat fel. Heti egy elő-
adással ez már évi 2600 koronát
tesz ki, amivel a 3—4000 korona
rövid pár év alatt megtérül.

A filmkérdés ~~most~~ okoz nehézsé-
get. A Pathe-knál csak tisztességes
filmek vannak, hiszen ez a kis

mozi voltaképen iskolai célokra
késül. A nagy moziknál pedig
olyan nagy a választék, hogy min-
dig lehet u. n. „fehér” program-
mot összeállítani. Vagyis rotanti
nem fogunk a képekkel. S ez már
eredmény. Mert ha a rossztól el-
vontam valakit, már egyengettem
utját a jóra.

Más kérdés: Vannak-e már po-
zitív keresztény filmek? Sajnos,
nincs. Egyszerűen azért, mert senki
sem keresi. Ha 3—400 katolikus
jellegű mozi kérné, minden film-
gyáros szívesen csinálná. Elvégre
mindegy neki, mit mutat a film,
csak legyen, aki bérl.

Pedig mily gazdag az Egyház
az alkalmas témákban. A missiók
változatos élete, az Egyház gyö-
nyörű szertartásai, az egyháztörté-
nelem megszentelt helyei, kima-
gasló alakjai, drámai eseményei
szinte kínálóko moziárgyak.

Nunc veniam ad fortissima. Kap-
nánk-e ilyen „szentes” képekhez
nézőpublikumot? S még mennyit.
Emlékezzünk csak a bécsi eucha-
risztikus körmenet filmjére. Hány
falusi kabátos ember van, aki el-
nem ment városba külön ezt a
filmet megnézni?

A mostani filmek bizonyos stí-
egyoldalúságba sülyedtek. Három-

negy témájuk van, amelyeket az
unalomig variálnak. A bankár és
a szegény leány, a meggazdago-
dott hülsen szerelmes, a prairek és
kincskeresők, az állatszeliidő, az
atléta — nincs több. Az ökölnyi
betűkkel hirdetett „slágerek” mind
eből a kis körből veszik tárgyuk-
kat. Akárhányszor csak a pikanté-
ria adja meg a vonzóerejét.
Mennyivel gazdagdnék a mozi,
ha az Egyház beállítaná a maga
témáit!

Tudom, hogy lesznek olyanok
kedves olvasóim közt, akik az egész
mozikérdést egy közlegyetéssel a
„non possumus”-ok lomtrába so-
dorják.

Mások hiszen tennének, de ha
a sok nehézséget előre elgondol-
ják, lelanak a munkakedvük. Mint
az egykori kispap, aki nem tudott
tanulni, ha bárányfelhőt látott az
égen. Félt a mennydörgéstől.

Pedig az egész dologban csak
egy nehézség akad, a mi nemaka-
rásunk. Ettől nyögődcélselnük.

Fogjunk csak munkához.
Használjuk föl a lélekrontó mo-
zi s Isten dicőségének hirdeté-
sére, hogy ezzel is teljesüljön a
szóltáros óhaja: „Benedicite omnia
opera Domini Domino: laudate et
superealtate Eum in saecula.”

SOVETJAKTO vászonaranyaza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damasztból. Kül-
lönféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők-
ből. Agy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ

szabott árak.

tás, véletlenül és öletszerűen, a Follies Caprice nevű mulatóhelyre esett, ahol a rendőri szabályok értelmében a műsor fele magyará, fele német nyelvi. Végighallgatuk az előadást és mint ahogy ott, a helyszínen nem akartam botrányt provokálni, e sorokban akaram a közvélemény figyelmét igen tisztelt Szerkesztő ur utján fel hívni azokra a dolgokra, amik a fentnevezett mulatóhely színpadján történnek. Nem vagyok prúd ember és nem azok vendégeim sem, akikkel estémek töltöttem; azok a trágárságok azonban, amelyek a Follies Caprice színpadjáról elhangzanak, a legedzettebb idegzetű embernek is arcába kergetik a vért. Egész este szegyenkeztem kellett német vendégeim előtt, hogy Magyarország fővárosában akad mulatóhely, amely még ma, e komoly időkben is a legalacsonyabb rendű módon igyekszik a közönséget szórakoztatni. A legsvárabb szellemtelenség az elkepzelhető minimális női alá sülyesztés az itt lejövő előadásokat, melyeknek közreműködői még azt a fáradságot sem veszik maguknak, hogy kéletrtelmségeket mondjanak. Egy-értelmű itt minden "éle", valamenynyinek a legdurvább szexuális vonatkozása van és oly szavak hangoznak el a nyilvánosság előtt, amelyek nyomtatásban soha meg nem jelenhettek. Megdöbbenésem tetőfokára emelkedett, amikor az egyik "előadó művésznő" egy magyar bakáról szóló ledér kupléjában — kétségkívül az "aktualitást" kedvéért — a Himnuszt is perszifálta. Nem vagyok nacionalista, de ökölbe szorult a kezem, amikor a legszemérmétebb disznóságok során felhangzott az "Isten áldd meg a magyart" és vendégeim, akik jól ismerik nemzeti jóhadiszunkat, kénytelenek voltak felháborodva megjegyezni, hogy hasonló csúfság náluk nem eshetnének meg a Wacht am Rhein-nal: a közönség szétszédné az egész helyiséget és kizerné belőle a gazdát a színesekkel együtt. Nálunk, Budapestben azonban ez is jó "vicc"-számba megy és a Follies Caprice-nak szabad büntetlenül háboros-idegen forgalmunk építésére ilyen erkölcsstelen-ségekkel traktálni a közönséget. Meggyőződéssem ugyan, hogy a művészettel szemben nincs helye a karhatalomnak, mint ahogy azonban a Follies Caprice előadásainak a legkisebb közül sincs a művészettel, jól tenné a főkapitány, aki akárhánszor komoly, művészi esetekben tudott szigorú erkölcs-bíró lenni, hogy az artistanok megrendszabályozása mellett kiterjesztené figyelmét a Follies Caprice "műsorára" is és intézkednék, hogy a szellemi erkölcsstenség, ami ott esténként tobzódik, csirájában megfojtassék. Szerkesztő urnak kiváló tisztelettel: Egy Andrassy-utj olvasó.

Hozzátegnivalónk nincsen. Legfeljebb az, hogy mi semmin sem csodálkozunk, mivelhogy tapasztalataink vannak abban az irányban, hogy Magyarországon sürün van rá eset, hogy a bíróságok készségesen felmentik az olyan "előadó művésznőket", akik moecos kupléikban a vallást, hazát, Uristent, stb. gyalázzák. Merthogy mi nálunk igen nagy a liberalizmus és a felvilágosodás.

Vértessvítész szobor.

Lyka Döme, a vértessvítész szobor áldozatkész ajándékozója, miként már megirtuk, elkészítette a szobor kicsinyített mását és ennek egy példányát átnyújtotta, díszes tokban, a kabinetiroda után, a bizottság nevében, Ö felségének. — Erre ma Sándor János belügyminiszterrel a következő átvételt érkezett gróf Széchényi Viktor főispánhoz, mint a szoborbizottság elnökéhez:

"Ö császári és apostoli királyi felsége a méltóságod előktele alatt álló székesfehérvári Vértessvítész bizottság által felajánlott vértessvítész kisebbített mintáját legkegyelmesebben elfogadni és a bizottságának köszönetét kifejezni méltóztatni. Erről méltóságodat a kabineti iroda megkereséséhez képest örvendetes tudomás és továbbí szives eljárás végett értesítém. Budapest 1915. évi december hó 8-án. Sándor János."

A vértessvítészről készített kisebbített, csinos szoborcsookk elárusítás céljából, már megkezdték a bizottsághoz és azok egyelőre a következő üzletekben kaphatók: öv. Strasser Róza dohanytözde, Schmelzter Jákó díszműúrkereskedés, Knazovitzky Béla férfidivat kereskedés, Klökner Péter cs. és kir. ndv. könyvkereskedés, Ulmann Imre dohanytözde, Deutsch Manó és fia divatúr-kereskedés. A szoborcsookk ára 3 korona; a tiszta jövedelem a szobor alapjáé. Nagyobb megrendeléseket elfogad a bizottság is.

Heltai Jenő főszolgabíró a sárbogárdi járás községeiben 253 koronát gyűjtött a szobor alapja javára.

A vértessvítész szobor alapja javára legutóbb a következő nagyobb adományok folytak be: gróf Apponyi Sándorné, 25 K, Deutsch Aladár 50 K, Noll Ferenc és neje 10 K, Köhler Albert Vá 10 K, Fejérmegyei Cukorgyár Eresi 20 K, Kovács Lajos Vértessaca 10 K, Blau Arnold Szabadbattán 50 K, Leopold Gusztáv Sztágota 200 K, Blum Dávid és neje Sövénykut 10 K, Holcer Lajos Báránd 20 K, Tóth József Sósokt 10 K.

Ö csász. és kir. fenségeik, a főhercegnők Alcsutról 200 K utalványoztak a szobor alapja javára.

A VILÁGHÁBORU.

Montenegró.

Északkelet-Montenegró elleni offenzívák tegnapi Korica és Rozaj megszállására vezetett és utóvérdharcok tolytak Ipektől tizenkét kilométernyire nyugatra. Ezekben az eredményes harcokban haterzszerák foglyot szállítottunk be és az Ipek és Rozaj közti területen negyven szerb löveget zsákmányoltunk.

Visszavertük az olaszokat.

A Doberdói-fensík harcveronon egy olasz gyalogdandár támadta meg San Marinótól délnyugatra levő hadállásainkat. Visszavertük, súlyos veszteségeket szenvedett.

HIREK.

Naplójegyzetek.

*A világháború a szolgálatot teljesítő tisztviselőkre kétszeres súlytal nehezedik igaz ugyan, hogy életük nincs kitéve az ellenség gyilkos fegyvereinek, azonban az idehaza elvégzendő munka, a közügyek zavartalan és pontos intézése mégis csak ezeknek a tisztviselőeknek a vállán nyugszik. A tisztviselők ma áldozatokat hoznak a közügyért, olyan áldozatokat, melyeket kizárólag a hazafiúi érület diktál nekik. Ez az áldozatkésztség minden körülmények között méltán érdemel és illő, hogy az arra illetékes fórumok is kellő elismeréssel kezeljék a tisztviselők ügyét. Azok a tisztviselők, akik jelenleg katonai szolgálatot re teljesítenek, abban az előnyben részesülnek, hogy a háboruban ellőttök évek a nyugdíjba kétszeresen számítatnak be. A törvénynek ez a nemes intézkedése egyáltalán nem irigylendő. Azonban azok a tisztviselők, akik ma idehaza vannak, s dolgoznak hadbavonult társaik helyett is, nem két, de három kartársuk helyett is éjszakakön keresztül, azok is megérdemlik, hogy ez a nehéz időszak különösebb beszámítás alá essék.

*A háború megmutatta, hogy az igazi hősokeket csak a vallás adta; az nevelte, az tüzelte, az bátorította az ágyuk bömbölése között. Első ismerősöm, ki a harc-téren, mint-annak hőese esetet, egy kongreganista százasod volt, aki kis diákora óta naponta elmondotta a szent olvasót.

A háború vetítőgépe odaállította a becsület igazi iskoláját a világ elé. A hittköhöz hű keresztények, például a Mária-kongregációnak tagjai között egy sem akadt ama hazáruólókból, kik hóban-fagyban ázó-fázó katonáinknak börtal helyett papírosaltalpat, posztó helyett foszló rongyot és a kórházakban szenvedő sebesültjeinknek és betejeinknek tojásárga helyett padlóförmény-mázat szállítottak.

A háború óriási mértékben elénk tárta a munkánkat különösen a földmívelési termelő munkának fontosságát is. A magyar falu legényeinek erős karja védelmezte meg hazánk határát a tulerő fegyverei ellen; a magyar falu buzája tette csúffá ellenségeink ama ter-vét, hogy bennünket és szövetségeseinket kiéheztesse. Győzel-münk a falu tisztább erkölcsének, a falu termelő munkájának a győzelmé.

A háború megtanította a világot nagyobb takarékoságra is. Akik eddig azt hitték, hogy a pénteki bőjtbe belepustulnak, most megtanultuk, hogy az embernek semmi baja sem történik, ha pénteken kívül még kedden is böjtöl. A sok husevés helyett a főzelékfogyasztást is megtanulta a világ.

Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök konferenciája. Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök december 20-án, hétfőn délután félhat óraker tartja a Szer-zígasok templomában az Orszá-gosok Katholikus Névéddő Egye-sület tagjai számára rendes havi konferenciáját.

— Katonai kiténtetés. Ansch Izidor első osztályu számvívő a 17. h. gyalogezredben a koronás ezüst érdemkeresztet kapta. Haszeg János VI. kerületi csendő, Schnerder Gáspár jármester szintén az ezüst érdemkeresztet kapta.

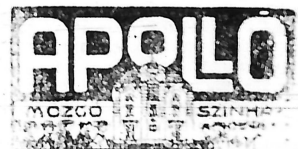
— Városi bizottsági tagválasztás. A tóvárosi városi bizottsági tagválasztás érdekében hétfőn este 6 óraker a Laczkovits vendéglőben értekezlet volt, amelyen a választópolgárok-nagy számban megjelentek s Mészáros József személyében közönszen megállapodtak.

— Katonák karácsonyára. Maté Ferenc és neje 300 koronát küldött a Fejérmegyei Naplóhoz, 150 koronát a harcéri katonák karácsonyára és 150 koronát a hadikórházak karácsonyára. Szabó István 20 koronát küldött a katonák karácsonyára. Az öszgezeket rendelkezési helyére juttattuk.

— A szegény gyermekeknek. A legszebb irgalmassági cselekedet gyakorlatjuk, hogy az elhaznalt ruhát a szegény gyermekeknek adjuk. Legynék rajta, hogy a Fejérmegyei Napló gyűjtése folytán minél több szegény gyermeket tudjon felruházni a jötekyen nögyelet. Pénzadományt is elfogadunk a szor ruhát vásárolnak.

— Növendékhangverseny. A székesfehérvári zeneiskola vasárnap délután fél 6 óraker a zeneiskola helyiségében rendezte XI. növendékhangversenyét, amely újból bizony-ságul szolgált, hogy ezt a kultur-intezetünket művészelkek dirigálják. A hangversenyen a következő növendékek vettek részt: Márton Klára, Huszár Ilona, Moizer Margit, Müller László, Vidor Imre, Horvát Gyula, Orbán Antal, Kiss László, Schmidt Ottó, Horváth Géza, Vidor Imre, Morvai Olga, Klein Imre, Vebber Zoltán, Szócs István, Pék János, Vás Endre, Fa Jolán, Szabó Mihályna, Klein Klára, Keller Agota, Mihályfi István, Schubert Pál, Kuretic Viktor, Politzer Imre, Sági Erzsébet.

— Ülésék a vármegyénél. A vármegye kórházi bizottsága dec. 13. én d. e. 9 óraker, a jegyzői nyugdíjválasztmány szintén ugyanakkor tart ülést. A vármegyei tisztii nyugdíjválasztmány szintén ezen napon ülésezik.

Hétfőn és kedden:
Henny Porten

a legszebb filmprimadonna felépése a

Művészelkek

c. 3 felvonásos dráma főszerepében.

— **Köszönetnyilvánítás.** Fogadják mindazok legőszintébb köszönetünket, kik fiam, illetőleg öcsénk halálával jöleső részvétüknek bármily módon kifejezést adtak. *Tar-család.*

— **Halálhír.** Czimbál Ferenc etyeki lakos, takarékpénztári tisztviselő, a vármegye törvényhatóságának tagja, elhunyt. Czimbál tevékeny részt vett egy a vármegye, mint községének ügyében. Az elhunytban Scheirich Antal kanopok rokonát gyászolja. Halálának hírére a zármegyeháza kintztek a gyászlobogót.

— **Levél a harcterről.** Annak jeléül, hogy milyen értelmes a magyar földműves, mennyi érzés és mennyi költőiség van a ritkán kibombolóldó lelkében, közöljük az olasz harcterről a következő levelet, amelynek az a kiváló érdekessége, hogy az írja 4 elemi osztály végzése után betűről-betűre írta így:

Kelt 1915. november 3. Kedves édes Teruskám szeretett feleségem! Szeretettel értesítek, hogy egészséges vagyok de azért kimonddhatatlan fájdalomaim vannak melyet a köztünk levő nagy távolság okoz de ennek a betegségnek Isten után egyedül te vagy az orvos a patikusa. Kedves édes galambom! A hit remény és szeretet e három nagybecsű szellemi táplálék csillapítja fájdalmamat és megóv az elorsoradástól. Ami a testi táplálékot illeti kitűnő szolgálatot teljesít a rizsa és a makaróni. Kedves édes virágom! Örömmel tudatom veled, hogy a vasárnapon kívül az ünnepeken is van sz. mise, tehát mindenszentek ünnepén és halottak napján is hallgatunk sz. misét, gondolhatod milyen jól éreztem magamat. Kedves édes szerelmem! Tudhatod, hogy névnapod alkalmával megszoktam rólad emlékezni. Remélem megbocsátod, hogy az idén elmulasztottam, no majd ha Isten háza segít, pótolni fogom a mulasztást, addig is fogadd sok jó kívánságomat és üdvözlémet. Ha időm lesz édesem melőbb írjál. Ird meg drágám hogy viseli magát a Jani, hogyan vagytok, milyen volt a termés, és nincs-e valami újság. Azon reményben, hogy Isten szerencsésen hazasegít, fájó szívemet pedig te hamarosan meggyógyítod minden létező jókat kíván a születek és öregszületek, rokonainkat és jóakaróinkat üdvözli, téged és Janit ól csókol igazán szerető, melőbb közetek kívánok, ólöl karjaidban meghihenni vagyó hű férjed a fávólból Pali.

— **Csak egy elgarettát.** Cigarettagyűjtődobozainkat kiirtítottuk, hogy a karácsonyi ünnepekre újra megtejjenek, s egy kis füstölőni válóval láthassuk el sebesült katonáinkat. Nagyfőzdsdei gyűjtődobozban 132 cigaretta, 2 szivar, Melcer tőzsdében 150 cigaretta, 1 szivar, Rotter tőzsdében 34 cigaretta 4 szivar volt.

— **Sebesültek érkeztek.** Vasárnap éjjel 270 sebesült, hétfőn reggel pedig 145 súlyos sebesült érkezett a székesfehérvári hadikórházakban. A derek harcosok elszállítására a legnagyobb rendben történt, amely a hadikórházak vezetőségének az érdeme.

— **Öngyilkos katona.** Tóth Béla 10 huszárezredbeli katona vasárnap a Budai uti virágbokor vendéglő előtt megszurta magát. A szerencsétlen katonát azonnal a Szent György kórházba szállították, ahol hétfő reggelre kiszenvedett.

— **Halálhír.** Kúrsányi István 24 éves postás december 11-én meghalt. Temetése december 13-án d. u. fél 4 órakor volt Palotai-utca 57. sz. alól. Az engedzettel Szt. misét kedden 8 órakor fogják bemutatni a székesegyházban.

— **Helyreigazítás.** Folyó év nov. 13. számunkban megírtuk, hogy Fekete József vendéglősnél tenérik loptak. A hírből a bűnösnek Slezák Józsefnek volt nevezve. Mint értesültünk, ezen híradás téves, mert Slezák József nem követett el semmiféle inkorrektséget, hanem más követte el a tolvajlást. A téves híradást ezen helyreigazítjuk.

— **Regale.** Erd község borítal és hufogyszászi adóinak 1916. évre bérbeadása folyó hó 21-én délelőtt 9 órakor lesz a pénzügyi palota I. emelet 5. számú hivatalos helyiségében. A kikiáltási ár 5528 korona 79 fillér. — Bicske község borítal és hufogyszászi adóinak 1916. évre bérbeadása szintén december hó 21-én d. e. 9 órakor lesz. A kikiáltási ár 13319 korona 25 fillér.

— **Már rejnít.** Szinte hallatlan az a lelkiismeretlenség, amelyet egyes tejlárusítók elkövetnek. Va lósságall üzletszerzők a tejhamisítást és a rendőrség legszigorubb fellépése sem tudja észreteríteni őket. Hamisítják a tejet, hogy több legyen a hasznuk, pedig a tisztesség hasznossal is megelégedhetnek. A háború alatt a termelésnél a tisztesség haszn sem megvetendő. A rendőrség tegnap a következőket büntette meg a tejhamisításért: Ács András (Tobak-u 5) 20 százalékos tejet hozott forgalomba 80 koronára itéltek. Caszár Ferencnek (Szárca-u. 1) két rendbeli hamisításért 35-35 korona pénzbüntetésre itéltek. Pingiber Sándorné (Széchenyi-u. 67.) 25 koronára, vígy 2 napot kapott Kovács Imre (Széchenyi u. 123.) főlőzött tejrét 35 K, vagy 3 napra büntetett. Sütő Györgyné (Sár-u. 20.) 18 százalékos vizes tejrét 500 K. vagy 25 nap elzárásra itéltek. A rendőrség a hírlapi közzétételre is kötelezte, mert bűnözése nem az első eset. Valamennyi még külön 8-8 K vegyvizsgálati díj megfizetésére is megbüntették. Helyes. Csak szigorú van kell az ilyenekkel elbánni. Jó volna azonban a pénzbüntetés mellé az elzárást is kiróni reájuk, talán az jobban hatna.

— **Köhöges és rekedtség ellen** a legjobbnak bizonyult háziszér a dr. STÖRK-féle komprimált mell-pasztilla. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szűts Robert „Magyar Korona” gyogyszertárban, Székesfehérvár, Városházter.

— **Újítás a női reform-fűzők terén;** gyári lerakatot sikerült szereznem oly higienikus „Rádium” reform-fűzőkből, melyek a gyomrot teljesen szabadon hagyják, csak a hasat és csipőt fűzik, kényelmes járást és szabad mozgást biztosítanak, úlsénel nem hátrányosak. — Vételnél feltétlen csak „Rádium” fűzőt tessek kérni! Egyedül elárúsítás egész megyére Vermes Frigyes-nél. —Bíous-üjdonságok állandó rak-táron.

— **Olcsó szörmevásár van Knazovitzky Béla divatruházában. Telefon 163. Árak a kirakatban.**

— **Nagyszerű újítás folytán gyermekfűzőtelek a legsikerültebben készülnék VIRAG műtermében Rákóczi-utca 5. Szolid egységés árak. Telefon 334.**

PJOMEI kávébehozatal-SZÉKESFEHÉRVÁR
:: (BARÁTOK EPÜLETE). ::
Pörkölt kávéverekelői utol-érhetetlenek! Saját villamos kávénapypörköldé! Telefon 250.

SZÍNHÁZ.

Tiszavirág. Szombaton este mint újdonság a Tiszavirág ment zsufo! ház előtt. A darab ugyan még műsoron van a fővárosban is, ezt azonban valószínűleg a zenének köszönheti, mert maga a darab nem sokatör. Legróvidebben és legjellegzetesebben a címével lehet kifejezni róla a kritikát: Tiszavirág, vagyis rövidletű lesz, a vesezülettyengesege miatt. Az előadás a közepesek közé tartozott. Albert Böske és Falussy István játéka kivéve. Ezek művészetük jobbikat nyújtották, szépen énekeltek. Révész Böske keveset tancolhatott, tehát kisebb mértékben is érvényesülhetett. A mári szerepe tulajdonképpen Varga Bélának volt zenője, helyete azonban Krémer Jenő lépet fel, mutatkozott be és rendezte. Krémerrel az első játék után nem mondunk kritikát, majd később. Az oka pedig az, hogy egyáltalában nem találtuk virtuóznak. Azt hisszük, hogy máskor jobb lesz. Helytelenül fogta fel a szerepét Gábor Imre, játéka nyában hozzájárult ahhoz, hogy a darab gyengeséggel még jobban rikitsanak. Magyar huszár, piánc, ha már csillag is van a parólián, nem olyan, mint Gábor játszotta. Különböben ez gyakori színesbetelegség, hogy, tulozák az érdességet, a faragatlanságot, a durvaságot, a szimplicitást, ha ilyen szerepöl van szó. A karszerep kisebb mértékben van beállítva a darabba, amely ugy nagyjában jó is volt, csupán egyik másik polgárór akart kitűnő lenni. Persze nem sikerült, amintohy a tulzás sohasem lehet sikerült. Midőn az egyes előadásokról ilyen objektív kritikákat írunk, ebből nem az olvasandó ki, hogy a mi ambíciózus új szinigezgetőknak tarsúlat nem váltja be azokat a várakozásokat, amelyek hozza fűztünk. Ső ellenkezőleg. Ha egy olyan haborusan összeállított tarsulat volna, a kritikánk is csak olyan haborusan módon szólna. Fodor Oszkárnak határozottan jól szervezett, tehetséges erőkből álló gárdája van, amely megérdemli, hogy művészeret bonckes alá vegyük, játékában van mit megbírálni. Mert hiszen, ha nem értékes tagokból állanék, akkor nem volna helye a bíralatnak, hanem egyszerűen csak azt mondanók, hogy gyenge, hogy muccsal. Fodoréknál azonban az eddig tapasztalt jó rendezés mintegy megköveteli a boncolókést. Rótuk meg lehet mondani az esetleges hibákat, mert van hozzá tehetség, kedv, ambíció és rend, amely azokat szánja. Az ilyen tarsulat természetesen megérdemli, hogy a közönség pártolja. Fodor Oszkár szinpada eddig még diszkretilt, azt hisszük, hogy ezt a jövőben is megőrzi.

A premiernek egyik érdekessége az volt, hogy a 35-ösök kitűnő zenekarát maga a szerző, Bródy István dirigálta, akinek a babérkoszorun kívül a tapsból és kihívásból is bőven kijutott.

Vasárnap délután a Nebántsvirág c. kedves zenéjű operett ment telt ház előtt, vasárnap délutáni tónusban, este pedig a Tiszavirágot ismételték meg telt ház előtt. A két elő-

adás annyira hasznoltott egymáshoz, mint egyik tojás a másikhoz, s ha még megemlíttük, hogy grófnő és szobalány között elképzelhetetlenül a „gemüthich” viszony, mint amelyet produkáltak, a tegnapi kritikánkat egészében megismételhetünk.

Heti műsor:

- Dec. 13. Iglió diákok.
- „ 14. Gicányprimás.
- „ 15. Mandarin. (Dráma.)
- „ 16. Zsuzsi kisasszony.
- „ 17. Palika. (Szinműv. üjdons.)
- „ 18. Drótostót.

APRÓHIRDETESEK.

Bárminemű eladásnál és vételnél a legcélszerűbb és legolcsóbb az apróhirdetésekből hirdetni. Egyszeri apróhirdetés két sorig 40 fillér, vastagabb betűkkel 80 fillér. Minden további sor 10 fillér. Apróhirdetéseket mindenkor előre fizetendő és a megjelölt apróhirdetéseket után igazoló lapokat senkinek sem küldünk. Hirdetési helyek bérleténél nagyobb árendemenyek vannak. Hírszöveg között rendez betűkkel a hirdetés soronkint 40 fillér, vastagabb betűkkel 60 fillér. Olyan hirdetéseket, amelyek a közérkölcstől sértek, vagy bármi okból a sajtótörvénnyel ellenkeznek, nem közlünk. Ezen kikötés a nyiltéri hirdetésre és nyilatkozatokra is vonatkozik.

Tizenöt évesnél idősebb gyermekek jó keresethez juthatnak laparúsítással.

Karacsonyfanak való szép fenyőfácskák kaphatók Kümmel Béla virágüzletében.

Berkocsissegged, lehet rokkant katoná is, azonnal felvétetik. Tolnai u. 14 sz.

Megvételre keresek könnyebb kétlovas vagy egy lovas löcsös kocsi. Gervein kovács. Vörösmarty tér 1. szám.

Karpiitos munkákat újat és át-dolgozást, szolid kivitelben készit: Turner Imre karpiitos és disztó Szent István-u. 3. sz.

Nagyobb házhoz házvezetőnek, vagy gyermekek mellé német kisasszonnyak ajánlíkok egy komoly, szolid nő. Cim a kiadóhivatalban.

Muff és boa elegans ezüstszin szőme keveset használt eladó. (Sas) Nagy Sándor-u. Skodánál.

URANIA
DOPLOT-STIVANUKA
Telefon 233. — Tefon 233.

Hétfőn és kedden,
Kizárólagos joggal!
Uj haremodor
harcszerü mutatványok és
Merközések.
3 előadás 5, 7 és 9 órakor.